

NYCKELTALSINSTITUTETS BRANSCHRAPPORT 2020

**Hur attraktiva, jämställda och hälsosamma är Statliga
Myndigheter som arbetsgivare?**

STATLIGA
MYNDIGHETER

Författare: Anders Johrén, civilekonom och nyckeltalsexpert på Nyckeltalsinstitutet
Nyckeltalsinstitutet AB
Utgivningsdatum: november 2020

Nyckeltalsinstitutets vision är att hjälpa organisationer och ge dem rätt verktyg för att förstå sina medarbetares villkor. Genom kartläggning och systematiska mätningar i Nyckeltalsportalen® har vi möjlighet erbjuda en överblick över arbetsvillkor, jämställdhet och hälsa – över tid och i jämförelse med andra i branschen.

Nyckeltalsinstitutet genomför kartläggningar sedan 1996 och har således 24 års data om svenskt arbetsliv och utveckling i arbetsvillkor och arbetsmiljö. 2020 års databas uppgår till över 665 000 medarbetares arbetsvillkor, fördelat på ca 350 organisationer.

Våra engagerade medarbetare och erfarna experter brinner för att mäta, analysera och utbilda organisationer i hur de personalekonomiska nyckeltalen kan hjälpa HR. Alltid med syfte att ni som organisation ska få bättre förståelse för era villkor och påvisa hur de faktiskt påverkar organisationens framgång.

Statliga myndigheter

Statliga myndigheter är generellt en bra bransch att arbeta i. Statliga myndigheter är, även om det förstås finns stora variationer mellan myndigheter, attraktiva arbetsplatser med jämställda förutsättningar för män och kvinnor. Det är också förhållandevis hälsosamma arbetsplatser.

Statliga myndigheter hade goda värden på Attraktiv Arbetsgivarindex redan 2018 men de har lyfts ytterligare en nivå 2019. Här är de främsta förbättringarna:

Ökad andel tillsvidareanställda

Fler än 9 av 10 anställda är tillsvidareanställda (93 procent), en ökning med ett par procentenheter från tidigare år.

Jämn könsfördelning

Både fördelningen av antal anställda och antal chefer har stabiliserats. Hälften av de anställda, räknat som medianvärde, och hälften av cheferna är män, hälften är kvinnor.

Bättre kompetensutveckling

Mer tid satsas på kompetensutveckling, 2,6 procent eller ungefär 6 dagar per anställd. Det värdet har ökat med någon tiondels procentenhet varje år de senaste åren och är nu på en nivå som är klart högre än i de flesta andra branscher.

Färre långtidssjuka

Medianvärdet för nya långtidssjukfall (över 30 dagars sjukfrånvaro) var 2019 4,5 procent (d.v.s. 4,5 procent av alla anställda blev långtidssjuka över 30 dagar). Den siffran har minskat år för år sedan 2015 då den var 7 procent.

Färre slutar

År 2019 slutade var 13:e anställd i statliga myndigheter (7,7 procent), lägre än tidigare år och klart lägre än i de flesta andra branscher.

Några av statliga myndigheters styrkor är liknande de vi sett tidigare år:

Trygga anställningsformer

Statliga myndigheter har trygga och jämställda anställningsformer. Både kvinnor och män har i hög omfattning både tillsvidareanställningar och heltidstjänster.

Yrkesgrupper

I statliga myndigheter är fortsatt var tredje yrkesgrupp jämställd (minst 40 % män och minst 40 % kvinnor). I hela databasen med alla organisationer inkluderade är mindre än var femte yrkesgrupp jämställd.

Jämställda chefsstrukturer

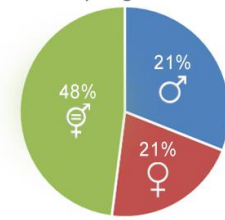
År 2018 var första året som statliga myndigheter var jämställda, mätt som att chefsstrukturerna, kvinnor och män, speglade strukturerna bland de anställda. År 2019 stabiliserades detta värde. Statliga myndigheter har jämställda chefsstrukturer både bland de högsta cheferna, ledningsgrupperna, och i hela chefskollektivet.

Ledningsgrupper

Även om inte alla statliga myndigheter har mellan 40 och 60 procent kvinnor i högsta ledningsgruppen är det tillräckligt många som har det och de som inte har det är lika fördelade med överrepresentation av kvinnor respektive män. Statliga myndigheter har uppnått jämställdhet i högsta ledningsgrupper.

Könsfördelning ledningsgrupper statliga myndigheter

Några av statliga myndigheters utmaningar:

Låg chefstäthet

Jämfört med många privata verksamheter är chefstätheten något lägre i statliga myndigheter, 12 anställda per chef, mot drygt 10 anställda per chef i medianen för samtliga. Dock har offentliga verksamheter generellt en lägre chefstäthet, det gäller speciellt kommuner och regioner, än vad privata verksamheter har. I jämförelse med kommuner och regioner är statliga myndigheters 12 anställda per chef lågt.

Ojämn lönestruktur

Trots att chefsstrukturerna i statliga myndigheter är jämställda finns en lönestruktur som inte är jämställd. Kvinnor har, som medianvärde, 5 procent lägre lön än män. Det är en större skillnad än det vi ser i hela databasen, där skillnaden är 3 procent. Det tyder på att även om chefsstrukturerna är

jämställda i statliga myndigheter så finns det skillnader i befattningsstrukturer med män som i högre grad har högbetalda arbeten och kvinnor som i högre grad har lågbetalda arbeten. Noterbart är att samtidigt som kvinnor har lägre medianlön än män så har kvinnor i högre omfattning högskolekompetens (2 procent). Det betyder att männens högre löner inte kan förklaras genom högskolekompetens. Tvärtom, om högskolekompetens är underlag för lönenivåer bör kvinnor ha högre lönenivåer än män.

Långtidssjukfrånvaro

Medianen för statliga myndigheter ligger på samma nivå som medianen för samtliga. Men det är framförallt kvinnor i statliga myndigheter som har långtidssjuktal, mer än dubbelt så höga som männen. Motsvarande skillnad i långtidssjukfrånvaro finns dock även i andra branscher.

I övrigt noterar vi att nästan alla anställda, medianvärde 99 procent, i statliga myndigheter hade 2019 möjlighet att arbeta hemifrån minst en dag i veckan. Ingen annan bransch visar så höga värden på möjlighet att arbeta hemifrån. Vi ser även att bara var 10 procent av de anställda har arbetat hos samma arbetsgivare de senaste 20 åren, samt att statliga myndigheter lägger, som medianvärde, 4000 kr på friskvårdsbidrag per anställd och år. Det är ungefär den nivå som flertalet branscher lägger på friskvårdsbidrag.

Vad tror vi då om 2020? Hur har pandemin påverkat nyckeltalen inom statliga myndigheter? Det återstår att se när vi får in 2020 års siffror i början av 2021 men vi vågar oss på några gissningar:

- Eftersom nästan alla anställda i statliga myndigheter år 2019 hade möjlighet att arbeta hemifrån minst en dag i veckan gissar vi att andelen hemarbete har ökat kraftigt 2020. Det kan inte vara så många fler som har möjlighet att arbeta hemifrån (nästan alla hade möjligheten redan 2019), men många fler torde i praktiken ha arbetat hemifrån när delar av samhället stängdes ned våren 2020.
- Vi gissar att den högre andelen hemarbete har bidragit till att korttidssjukfrånvaron, som redan var låg, ytterligare har minskat. Huruvida även långtidssjukfrånvaron har minskat återstår att se men det kanske snarare är risk för att den har ökat, främst som en konsekvens av den pandemi som har plågat samhället 2020.
- Har chefstätheten förändrats under 2020? Minskar löneskillnaderna mellan män och kvinnor? Vi gissar att det är områden där ett år som 2020 inte ger några stora förändringar.

Men detta är förstås bara gissningar. Våren 2021 får vi bekräftat hur det blev.

Hur ser din organisations arbetsvillkor, jämställdhet och hälsa ut?

Nyckeltalsportalen® är för dig som:

- Vill arbeta datadrivet och strategiskt med HR
- Vill få siffror på om ni är en frisk, jämställd och attraktiv arbetsgivare
- Vill ha ständig tillgång till HR-KPI:er från bransch och Sverige
- Vill kvalitetssäkra och få en prislapp på HR-arbetet
- Vill förstå hur ni står er jämfört med branschen

Attraktiv Arbetsgivarindex AVI®

Hur bra arbetsvillkor har din organisation? **Attraktiv Arbetsgivarindex AVI®** beskriver hur attraktiv din organisation är ur ett medarbetarperspektiv. Arbetsvillkoren utgör grunden i ert arbetsgivarerbjudande och du får tillgång till en jämförelse med bransch och med Sverige.

Hälsindex

Hur mår medarbetarna i din organisation? **Hälsindex** kartlägger hälsan och arbetsmiljön i din organisation, jämfört med bransch och Sverige.

Jämställdhetsindex JÄMIX®

Hur jämställda arbetsvillkor och arbetsmiljö råder i din organisation? **Jämställdhetsindex JÄMIX®** mäter skillnaderna i arbetsvillkor för kvinnor och män. Mät och få förståelse hur din organisation står sig jämfört med bransch och Sverige.

Mer information om Nyckeltalsinstitutets erbjudanden och tjänster finns på www.nyckeltal.se
Telefon: 08-402 00 29 Mail: info@nyckeltal.se